7. 7. 2014

ID: 94707

Doručování

Osobou oprávněnou je podle § 8 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. v případě datové schránky podnikající fyzické osoby podnikající fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena. Osobou pověřenou je dle § 8 odst. 6 písm. a) tohoto zákona fyzická osoba pověřená osobou, pro niž byla datová schránka zřízena, a to v rozsahu jí stanoveném. Pokud není v konkrétním případě třeba společného úkonu více osob a podání učinila osoba oprávněná, má její úkon podle § 18 odst. 2 daného zákona stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný. Pokud takové podání činila osoba pověřená, měl by její úkon podle téhož ustanovení rovněž stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, jestliže by tato osoba doložila své pověření. U takových podání nastává přímo ze zákona fikce písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek není nutné, aby podání bylo opatřeno zaručeným elektronickým podpisem.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 514/2014, ze dne 7.5.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o dovoláních obviněných F. O., a M. Š.,proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. 55 To 433/2013, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 31 T 232/2012, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. 55 To 433/2013, zrušuje. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se současně zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v České Lípě ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 31 T 232/2012, byli obvinění F. O. a M. Š. uznáni vinnými pokusem přečinu pojistného podvodu podle 21 odst. 1 tr. zákoníku, § 210 odst. 2, 4 tr. zákoníku, jehož se dopustili jako spolupachatelé podle § 23 tr. zákoníku. Za to byli podle § 210 odst. 4, § 62 odst. 1, § 63 odst. 1 tr. zákoníku odsouzeni k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 200 hodin. Podle § 67 odst. 1, § 68 odst. 1 tr. zákoníku jim byl rovněž uložen peněžitý trest ve výši 30.000,- Kč, skládající se ze 120 denních sazeb po 250,- Kč. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená UNIQA pojišťovna, a. s., IČ 492 40 480, se sídlem Praha 6, Evropská 136, odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Označený rozsudek soudu prvního stupně oba obvinění napadli odvoláními směřujícími proti výroku o vině i trestu. Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. 55 To 433/2013, byla odvolání podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítnuta jako podaná osobou neoprávněnou.

Proti usnesení odvolacího soudu podali obvinění prostřednictvím obhájce Mgr. Ondřeje Líbala společným podáním v zákonné lhůtě dovolání, v němž odkázali na dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Konstatovali, že jejich řádný opravný prostředek – odvolání proti rozsudku nalézacího soudu – byl podán osobou oprávněnou a ve svém důsledku proto i včas. Pokud jej tedy odvolací soud s odkazem na § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl, nepostupoval v souladu se zákonem.

Obvinění nesouhlasili se závěrem odvolacího soudu, že jejich tzv. blanketní odvolání ze dne 5. 6.

2013, odeslané z datové schránky jejich tehdejší obhájkyně JUDr. Dany Musalové, LL.M., bylo z důvodu chybějícího elektronického podpisu podáno nikoliv osobou oprávněnou; v kontextu toho namítli, že k následnému doplnění odvolání nedošlo po uplynutí odvolací lhůty. Na podporu svého stanoviska poukázali na ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“), podle něhož úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob. V návaznosti na to zmínili rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2012, sp. zn. 8 As 89/2011, z nějž vyplývá, že pokud není v konkrétním případě třeba společného úkonu více osob a podání učinila osoba oprávněná, má její úkon podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný. Jestliže by takové podání učinila osoba pověřená a své pověření by doložila, měl by její úkon rovněž stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný. Podle názoru obviněných neexistovala o identifikaci obhájkyně JUDr. Dany Musalové, LL.M., žádná pochybnost, neboť konkrétní datovou schránku může mít pouze jeden subjekt, jehož identifikaci zajišťují přihlašovací údaje ke schránce. Vzhledem k tomu, že odeslaná zpráva je opatřena časovým razítkem, nelze pochybovat ani o tom, kdy byla vytvořena a zafixována z hlediska svého obsahu.

Obvinění navrhli, aby Nejvyšší soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. 55 To 433/2013, zrušil a tomuto soudu přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.

Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání uvedla, že z obsahu odůvodnění napadeného usnesení odvolacího soudu je zřejmé, že se odvolací soud při posuzování otázky legitimity a tím i právních účinků opravného prostředku obviněných řídil usnesením Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1059/2006 (pozn. publikovaným pod č. 58/2007 Sb. rozh. tr.), v posuzované trestní věci z důvodu neaktuálnosti rozhodnutím nepřiléhavým. Podle státní zástupkyně zaznamenalo judikatorní řešení předepsaného způsobu doručování podání prostřednictvím datových schránek zásadní změnu, což odvolací soud nereflektoval. Státní zástupkyně poukázala na ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., z něhož se podává, že fyzická osoba, podnikající fyzická osoba a právnická osoba může provádět úkon vůči orgánu veřejné moci, má-li zpřístupněnu svou datovou schránku a umožňuje-li to povaha tohoto úkonu, prostřednictvím datové schránky; poukázala rovněž na ustanovení § 18 odst. 2 téhož zákona, z něhož plyne, že úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob. Takové právní účinky podání uskutečněného vůči orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky se pak podle názoru státní zástupkyně nepochybně vztahují na provoz datové schránky zřízené pro osobu vykonávající advokacii (srov. § 8 odst. 2 citovaného zákona), což ve svém důsledku znamená, že odvolání obou nynějších dovolatelů ze dne 5. 6. 2013, doručené prostřednictvím datové schránky jejich obhájkyně, nebylo zapotřebí elektronicky podepisovat, jak je patrno z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2012, sp. zn. 8 As 89/2011. Z uvedených důvodů státní zástupkyně navrhla, aby dovolací soud napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. 55 To 433/2013, zrušil a věc tomuto soudu přikázal k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že dovolání je podle § 265a tr. ř. přípustné, že je podaly včas oprávněné osoby a že splňuje náležitosti obsahu dovolání ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. Protože nebylo možné dovolání odmítnout podle § 265i odst. 1 tr. ř., Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku rozhodnutí, proti němuž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a

shledal, že dovolání je důvodné.

S odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze dovolání podat, bylo-li rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 pod písmeny a) až k) tr. ř.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. spočívá ve třech různých okolnostech (srov. Šámal, P. a kol. Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3174-3175.): 1) řádný opravný prostředek byl zamítnut z tzv. formálních důvodů podle § 148 odst. 1 písm. a) a b) tr. ř. nebo podle § 253 odst. 1 tr. ř., přestože nebyly splněny procesní podmínky stanovené pro takové rozhodnutí (např. stížnost nebo odvolání podala oprávněná osoba nikoli opožděně, ale včas; odvolání podal obviněný sice opožděně, ale jen v důsledku nesprávného poučení – viz § 253 odst. 2 tr. ř., nebo v důsledku nedůvodného nevyhovění oprávněné žádosti o navrácení lhůty), 2) odvolání bylo odmítnuto pro nesplnění jeho obsahových náležitostí podle § 253 odst. 3 tr. ř., ačkoli oprávněná osoba nebyla řádně poučena nebo jí nebyla poskytnuta pomoc při odstranění vad odvolání (viz § 253 odst. 4 tr. ř.), nebo 3) řádný opravný prostředek byl zamítnut z jakýchkoli jiných důvodů, než jsou důvody uvedené výše pod bodem 1), ale řízení předcházející napadenému rozhodnutí je zatíženo vadami, které jsou ostatními dovolacími důvody podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Z uvedeného také plyne, že existence dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. uplatněného v alternativě spadající pod body 1) a 2) je založena na tom, že soud druhého stupně měl v řádném opravném řízení přezkoumat určité rozhodnutí napadené řádným opravným prostředkem po věcné stránce, ale místo toho, aniž byly splněny procesní podmínky pro takový postup, zamítl nebo odmítl řádný opravný prostředek.

Tvrdí-li tedy obvinění, že Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci v rozporu se zákonem jejich včas oprávněnou osobou podané odvolání zamítl, přičemž z této skutečnosti dovozují naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., uplatňují právně relevantní námitkou alternativu citovaného dovolacího důvodu uvedenou pod výše zmíněným bodem 1).

Z obsahu trestního spisu se podává, že obviněný F. O. udělil dne 15. 11. 2012 plnou moc k právnímu zastupování JUDr. Daně Musalové, LL.M., advokátce advokátní kanceláře MUSALOVÁ, JANSTA, MAŘAN, advokáti, v. o. s., se sídlem Mladá Boleslav, Náměstí Míru 14 (viz č. listu 7); této advokátce udělil stejného dne plnou moc i obviněný M. Š. (viz č. listu 13). Dne 6. 6. 2013 byl obviněnému F. O. v předmětné trestní věci doručen rozsudek Okresního soudu v České Lípě ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 31 T 232/2012. Totožný rozsudek v téže trestní věci byl doručen dne 4. 6. 2013 i obviněnému M. Š., jakož dne 29. 5. 2013 obhájkyni obviněných JUDr. Daně Musalové, LL.M. (viz č. listu 169). Dne 5. 6. 2013 podala JUDr. Dana Musalová, LL.M., jménem obou obviněných prostřednictvím datové schránky tzv. blanketní odvolání s tím, že je ve lhě 15 dnů doplní (viz č. listu 176). Učinila tak, a to podáním datovaným dnem 20. 6. 2013, doručeným soudu prvního stupně dne 21. 6. 2013 (viz č. listu 179). Oba dokumenty, jak odvolání ze dne 5. 6. 2013, tak jeho odůvodnění ze dne 20. 6. 2013, byly soudu prvního stupně prostřednictvím datové schránky opětovně doručeny dne 2. 7. 2013 (viz č. listu 182), na rozdíl od předchozích podání tentokrát opatřené elektronickým podpisem JUDr. Dany Musalové, LL.M.

Odvolací soud shledal, že podání označené jako odvolání obviněných F. O. a M. Š. ze dne 5. 6. 2013 je z důvodu chybějícího elektronického podpisu odvoláním učiněnou osobou nikoliv oprávněnou a že podání ze dne 2. 7. 2013, již opatřené elektronickým podpisem, je v naznačeném kontextu nutno považovat za odvolání podané po uplynutí odvolací lhůty, a tedy podání opožděné. Podle odvolacího soudu je ze znění ustanovení § 59 odst. 1 tr. ř. patrné, že existence elektronického podpisu je nezbytným zákonným předpokladem pro závěr, že podání učiněné elektronicky bylo učiněno v

souladu se zákonem oprávněnou osobou. V případě chybějícího podpisu nelze subjekt podávající odvolání specifikovat jako osobu oprávněnou k podání tohoto opravného prostředku (viz strana 2 usnesení).

Argumentace odvolacího soudu (vycházející z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1059/2006, uveřejněného pod č. 58/2007 Sb. rozh. tr.) však není přiléhavá a jeho závěry nejsou správné. Chybějící elektronický podpis nezpůsobil nemožnost identifikace subjektu podávajícího odvolání, jak bude dále vyloženo.

Podle § 59 odst. 1, věty druhé, tr. ř. lze podání učinit písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, telegraficky, telefaxem nebo dálnopisem. Přestože citované ustanovení výslovně neuvádí možnost doručení podání do datové schránky orgánu činného v trestním řízení, Nejvyšší soud považuje při absenci explicitní zákonné úpravy takový výklad za jediný možný především s ohledem na to, že doručování prostřednictvím datové schránky je již výslovně upraveno v ustanovení § 62 odst. 1, větě první, tr. ř., a to jako preferovaný způsob doručování (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 2014, sp. zn. 4 Tdo 47/2014). V daných souvislostech nelze pominout ani ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., podle něhož může fyzická osoba, podnikající fyzická osoba a právnická osoba provádět úkon vůči orgánu veřejné moci (a tedy i vůči soudu), má-li zpřístupněnu svou datovou schránku a umožňuje-li to povaha tohoto úkonu, prostřednictvím datové schránky. Není proto žádných pochyb o tom, že advokátka - obhájkyně obviněných, jíž byla zřízena datová schránka jako podnikající fyzické osobě ve smyslu § 4 odst. 3, § 8 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., mohla podat odvolání prostřednictvím datové schránky.

To ostatně nezpochybňuje ani odvolací soud; tvrdí však, že nezbytným zákonným předpokladem pro závěr, že podání bylo učiněno v souladu se zákonem oprávněnou osobou, je existence elektronického podpisu. Tento požadavek ale nemá v zákoně oporu.

Podle § 18 odst. 2 citovaného zákona má úkon učiněný osobou uvedenou v § 8 odst. 1 až 4 tohoto zákona (tj. oprávněnou osobou) nebo pověřenou osobou, pokud k tomu byla pověřena, prostřednictvím datové schránky stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob. Obecně je u takových úkonů třeba rozlišit, zda podání učinila osoba oprávněná či osoba pověřená. Osobou oprávněnou je podle § 8 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. v případě datové schránky podnikající fyzické osoby podnikající fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena. Osobou pověřenou je dle § 8 odst. 6 písm. a) tohoto zákona fyzická osoba pověřená osobou, pro niž byla datová schránka zřízena, a to v rozsahu jí stanoveném. Pokud není v konkrétním případě třeba společného úkonu více osob a podání učinila osoba oprávněná, má její úkon podle § 18 odst. 2 daného zákona stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný. Pokud takové podání činila osoba pověřená, měl by její úkon podle téhož ustanovení rovněž stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, jestliže by tato osoba doložila své pověření. Z výše uvedeného vyplývá, že u takových podání nastává přímo ze zákona fikce písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek tedy není nutné, aby podání bylo opatřeno zaručeným elektronickým podpisem (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2012, sp. zn. 8 As 89/2011, uveřejněný ve Výběru NSS 649/2012). Ve vztahu k případným pochybnostem ohledně identifikace oprávněné osoby není od věci poznamenat, že informační systém datových schránek zaručuje ověření identity osoby prostřednictvím tohoto systému a ověření její totožnosti pomocí přístupových údajů (srov. § 9 ve spojení s § 14 zákona č. 300/2008 Sb.).

Z obsahu Záznamu o ověření elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu Okresního soudu v České Lípě (dále jen „identifikátor“) založeného na č. listu spisu 177, 179 se zjišťuje, že podání bylo dne 5. 6. 2013 (a stejně tak 21. 6. 2013 i 2. 7. 2013 – č. listu 182) odesláno z datové schránky JUDr. Dany Musalové, LL.M., jako oprávněné osoby (viz identifikace odesílatele: ID

schránky: dadgtu2, osoba? Dana Musalová-JUDr. Dana Musalová, LL.M., advokátka, ev.č. 2717) Bylo-li tedy odvolání obviněných F. O. a M. Š., dodáno (a tedy doručeno) Okresnímu soudu v České Lípě prostřednictvím datové schránky jejich obhájkyně dne 5. 6. 2013 (resp. z datové schránky jmenované obhájkyně dne 5. 6. 2013 odesláno), bylo podáno osobou oprávněnou a v souvislosti s během konkrétní odvolací lhůty i včas. Předmětné podání nebylo zapotřebí JUDr. Danou Musalovou, LL.M., elektronicky podepisovat, přímo ze zákona u něj nastává fikce písemného a podepsaného úkonu. Zamítl-li je proto odvolací soud podle § 253 odst. 1 tr. ř., učinil tak, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí.

Nejvyšší soud České republiky na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že napadeným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání obviněných podaného proti rozsudku Okresního soudu v České Lípě ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 31 T 232/2012, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem v § 253 odst. 1 tr. ř. pro takové rozhodnutí. Nejvyšší soud proto usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2013, sp. zn. 55 To 433/2013, podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil; současně také zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu (§ 265k odst. 2 tr. ř.), a dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. V dalším řízení je odvolací soud vázán právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí o dovolání (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Protože vady napadeného rozhodnutí nebylo možno odstranit ve veřejném zasedání, Nejvyšší soud podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. učinil toto rozhodnutí v neveřejném zasedání.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti